

Fotografia de Josep Aragay, 1916

MUSEU
MUNICIPAL
JOSEP ARAGAY
B R E D A

Museu Municipal Josep Aragay

C/ Nou, 2
17400 Breda
La Selva
t.: 972 870 012
www.museuaragay.cat
www.turismebreda.cat
museuaragay@breda.cat

HORARIS:

Dissabtes de 9.30 a 13.30h i de 16 a 19h.
Diumenges i festius de 9.30 a 13.30h.

Ajuntament de Breda

imatge portada: Josep Aragay, *Vacances*, 1923, oli sobre tela

MUSEU
MUNICIPAL
JOSEP ARAGAY
B R E D A

PINTURA, CERÀMICA, DIBUIX I GRAVAT

Museu Municipal Josep Aragay

Ajuntament de Breda

Josep Aragay i Blanchar (Barcelona, 1889 – Breda, 1973) va ser un dels personatges més rellevants del panorama cultural del noucentisme. Dibuixant, gravador, pintor i ceramista, Aragay va ser també poeta, professor, polític i teòric de l'art. Polemista incansable, va influir de manera decisiva en el debat intel·lectual entre classicisme i modernitat dels anys vint i va defensar l'ideal noucentista fins al final de la seva vida. Va ser la fidelitat a aquest ideal allò que en un moment determinat el va fer gran i també allò que l'acabaria enfonsant i abocant a l'oblit.

El Museu Municipal Josep Aragay, fundat l'any 1974 i emplaçat a l'antiga església de Santa Maria (s. XII), té el repte de restituir la memòria d'aquest artista fonamental de l'art català contemporani, que es va comprometre amb els ideals de la República i que va veure frustrada la seva carrera durant els anys del franquisme. El museu ofereix una interessant col·lecció de dibuix, gravat, pintura i ceràmica d'aquest artista polifacètic, que es va instal·lar a Breda l'any 1925 per fundar-hi un taller de ceràmica.

Panoràmica del Museu Municipal Josep Aragay de Breda

Josep Aragay, una figura clau del Noucentisme

L'any 1906, Josep Aragay signava el seu primer dibuix a la revista infantil *En Patufet*. Dos anys més tard, es consolidava com a dibuixant al setmanari satíric *Papitu* i ençava una dilatada trajectòria com a dibuixant. Aragay, per tant, debutava com a artista en el moment que Catalunya iniciava un dels períodes d'abast cultural, social i polític més importants de la nostra història: el Noucentisme.

L'any 1907, va ingressar a l'escola d'art de Francesc d'Assís Galí, on començà a definir un estil enèrgic i temperamental. L'any 1911, ingressà al grup de Les Arts i els Artistes i la seva obra fou discutida, ben aviat, en els principals diaris i revistes de l'època. Aquell mateix any, Eugeni d'Ors li confià la direcció artística de l'Almanach dels Noucentistes,

el gran manifest noucentista imprès per Joaquim Horta. El 1912 va fundar la revista *Pícarol*, considerada com una de les més ben editades d'Europa per la qualitat dels seus continguts gràfics i literaris. El jove artista va impulsar, encara, altres revistes humorístiques com *Cuca Fera* (1917) o *El Borinot* (1923).

L'any 1915 s'inicià com a ceramista sota el mestratge de Francesc Quer. Superada una primera etapa “d'exaltació barroca” –per a molts la millor de l'artista– i després d'un viatge a Itàlia de gairebé un any (1916-1917), Aragay portà a la teoria i a la pràctica una concepció pròpia de classicisme modern, d'arrel mediterraneista, que esdevindrà, a més, una via d'oposició a l'estètica vuitcentista, als postulats acadèmics i a les noves formulacions de l'art d'Avantguarda. Els plafons ceràmics de la font de la plaça de Santa Anna (1918), al Portal de l'Àngel de Barcelona, són una mostra clara d'aquest llenguatge clàssic i mediterrani, basat amb l'harmonització de les formes populars. El seu prestigi en el món de la ceràmica decorativa el portà a l'Escola Superior de Bells Oficis de la Mancomunitat, on ingressà com a professor d'Estudis Gràfics de Ceràmica i Projectes.

L'obra teòrica de Josep Aragay podem resseguir-la a través dels articles publicats a la premsa (*Vell i Nou*, *La Revista*, *La Publicitat* o *La Veu de Catalunya*), però també en els llibres *La pintura catalana contemporània, la seva herència i el seu llegat* (1916) i el *El Nacionalisme de l'Art* (1920), un assaig imprescindible del Noucentisme. Cal destacar, també, el llibre de poemes *Itàlia*, publicat el 1918 i prologat per Carles Riba.

L'any 1923 pintava l'obra més polèmica de la seva carrera, *Vacances*, concebuda com un autèntic manifest del Noucentisme. Aquesta pintura, exposada l'any 1924 a les Galeries Laietanes de Barcelona, desfermà una gran polèmica i moltes crítiques negatives. Aquell mateix any era destituït de l'Escola Superior de Bells Oficis, junt amb els altres professors, a causa de l'afer Dwelshauvers, en un dels episodis més lamentables de la dictadura de Primo de Rivera. L'Escola fou clausurada. Tot plegat va propiciar que

Josep Aragay, *Vacances*, 1923, oli sobre tela

Aragay abandonés Barcelona i s'instal·lés a Breda per fundar-hi un taller de ceràmica. A Breda va pintar el baptisteri de l'església i va produir la millor ceràmica de la seva carrera. Aragay va saber combinar la ceràmica decorativa –amb la creació de peces úniques, signades, que tingueren gran acceptació en les diferents exposicions– i una ceràmica industrial de gran qualitat que fou comercialitzada arreu del país.

La trajectòria d'Aragay es veié estroncada després de la Guerra Civil. El taller de ceràmica va haver d'aturar la producció i l'artista fou detingut i empresonat per haver

estat regidor de l'Ajuntament de Breda durant l'etapa republicana. La condició de “desafecto” li dificultà trobar sales per exposar i la impossibilitat de continuar publicant els seus dibuixos i articles. A aquest fet s'hi afegí, encara, un altra obstacle insalvable. Aragay vivia aferrat a les antigues conviccions i no faria cap concessió a la pintura moderna. La seva obra –enclavada en el passat– esdevé un contrast amb

Sup. esq.: Josep Aragay, *El Pa*, 1928, Gerro de ceràmica decorat en blau · **Josep Aragay, *Els bous*, 1930, Gerro de ceràmica decorat en blau · **sup. dreta:** Josep Aragay, *El Borinot*, 1923, Il·lustració portada · **sup. dreta:** Josep Aragay, *Papitu* núm. 92, 1910, Il·lustració · **inf. dreta:** Josep Aragay, *Festa Major*, 1937, aiguafort**

les propostes dels joves artistes (Cuixart, Tàpies, Tharrats, Pons, Guinovart, etc.) que encapçalen l'art d'avançada a casa nostra. Tot plegat provocarà l'allunyament d'Aragay de les sales d'exposicions, el silenci de la crítica i la desmemòria de les futures generacions. El poble de Breda, a través d'aquest museu monogràfic, intenta retornar el nom d'Aragay a la memòria col·lectiva i fer justícia a qui ha estat un personatge insigne de la cultura catalana recent.

Xavier Castanyer i Angelet
 Director del Museu Municipal Josep Aragay